

การสำรวจสถานการณ์สถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
(Fitness) ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 10

A SURVEY OF HEALTH FITNESS BUSINESS SITUATIONS
IN HEALTH REGIONAL 10th

ปิยนุช พันธุ์ศิริ
ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี

การสำรวจสถานการณ์สถานประกอบการด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ (Fitness) ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 10 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่งแบบตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Studies) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนามาตรฐานให้เหมาะสมต่อการบริการด้านสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างเขตสุขภาพที่ 10 ประกอบด้วย (1) ผู้ประกอบการสถานประกอบการ Fitness ภาคเอกชนทุกแห่งในเขตอำเภอเมือง จำนวน 31 คน (2) นายกเทศมนตรีหรือผู้รับผิดชอบงาน Fitness จำนวน 5 คน (3) ผู้รับผิดชอบงาน Fitness สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลวันที่ 2 – 26 พฤษภาคม 2559 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า 1) การสำรวจสถานประกอบการ Fitness ในอำเภอเมืองเขตสุขภาพที่ 10 มีจำนวน 31 แห่ง พิจารณารูปแบบการจัดบริการเทียบกับมาตรฐานของกรมอนามัยผ่านเกณฑ์ 4 แห่ง (ร้อยละ 12.9) จำแนกข้อมูลตามมาตรฐาน 5 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม เป็นอาคารพาณิชย์ ร้อยละ 61.3 อาคารโกดังมีรั้วชัดเจน ร้อยละ 22.6 ทำความสะอาดตามหลักสุขาภิบาล ร้อยละ 67.7 (2) ด้านห้องออกกำลังกาย ไม่มีคำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนออกกำลังกายสำหรับผู้ที่มีความเสี่ยง ร้อยละ 83.9 (3) ด้านการให้บริการ ไม่มีการวัดความดันโลหิต ร้อยละ 100.0 ไม่มีการประเมินปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ (Par Q) ร้อยละ 87.1 ไม่มีการประเมินสมรรถภาพทางกาย ร้อยละ 96.8 ไม่มีการให้คำแนะนำหลักการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย ร้อยละ 90.3 (4) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จบการศึกษาขั้นต่ำปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ พลศึกษา ร้อยละ 45.2 ยังไม่ผ่านการอบรมกึ่งขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 87.1 (5) ด้านความปลอดภัยและมาตรการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน ไม่มีแผนสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน ร้อยละ 96.8 ไม่มีอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับปฐมพยาบาลเบื้องต้น ร้อยละ 71.0 2) เทศบาลนครและเทศบาลเมืองเขตสุขภาพที่ 10 ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลการประกาศออกเทศบัญญัติเกี่ยวกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558 ในการบังคับใช้กับสถานประกอบการ Fitness ร้อยละ 80.0 ทั้งหมดยังไม่มีข้อมูลสถานประกอบการ Fitness ในพื้นที่รับผิดชอบและยังไม่มีการประกาศออกเทศบัญญัติฯ ร้อยละ 100.0 และมีการวางแผนกำกับ ดูแลในพื้นที่รับผิดชอบ 3) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเขตสุขภาพที่ 10 มีการสำรวจข้อมูลสถานประกอบการ Fitness ในพื้นที่รับผิดชอบ ร้อยละ 80.0 มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ Fitness ร้อยละ 60.0 แต่ยังไม่มีการตรวจสอบมาตรฐาน Fitness และทั้งหมดมีการวางแผนการดำเนินงานดูแลตรวจสอบมาตรฐานในพื้นที่รับผิดชอบ ข้อเสนอแนะคือ ควรเผยแพร่มาตรฐานของสถานประกอบการ Fitness รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการออกกำลังกาย และควรดำเนินการประกาศออกเทศบัญญัติฯ ดังกล่าว เพื่อให้ประชาชนปลอดภัยจากการออกกำลังกายและมีสุขภาพที่ดี